

Doktori (Ph.D.) értekezés tézisei

**Funkcionális és gemini tenzidek önrendeződésének jellemzése tömbfázisban
és szilárd/folyadék határfelületen**

Páhi Barbara Annamária

Témavezető: Dr. Király Zoltán

Egyetemi docens

Kémia Doktori Iskola
Szegedi Tudományegyetem
Fizikai Kémiai és Anyagtudományi Tanszék

2010

Bevezetés és célkitűzések

Az SZTE Kolloidkémiai Tanszékén közel három évtizede folynak felületaktív anyagokkal kapcsolatos kutatások. E kutatómunka magába foglalja a kationcserélő agyagásványok organofilizálását kationos tenzidekkel; anioncserélő réteges szerkezetű kettős hidroxidok organofilizálását anionos tenzidekkel; emulziók, mikroemulziók és katalitikusan aktív nemesfém nanorészecskék stabilizálását ionos és nemionos tenzidekkel; és a tenzidek önrendeződésén alapuló, mezopórusos szerkezetű anyagok előállítását ún. templát módszerrel.

Az elmúlt évtizedek során a klasszikus tenzidek (pl. alkiltrimetil ammónium haloidok; alkilszulfátok és alkilszulfonátok alkáli sói; alkilezett vagy alkilarilezett polietilén-glikol származékok) tulajdonságait már alaposan feltérképezték, és így e tenzidek (egyébként igen széleskörű) alkalmazási lehetőségei többé-kevésbé ismertté váltak. Napjainkban előtérbe kerültek az új típusú tenzidek (pl. az iker-szerkezetű gemini tenzidek; funkcionális tenzidek) szintézisére irányuló kutatások, ill. e tenzidek tulajdonságainak és alkalmazási lehetőségeiknek kiterjedt vizsgálata.

Gyakorlati felhasználásuk során a tenzidek nanoszerkezeteket alkotnak, molekula szerkezetükből adódóan spontán önrendeződésre képesek mind oldatban, mind határfelületeken. Micellaképződésük valamint szilárd/folyadék (S/L) határfelületi adszorpciójuk hajtóereje termodinamikai okokra vezethető vissza. A termodinamikai hajtóerő tanulmányozásának közvetlen, és egyben legfontosabb kísérleti módszere a mikrokolorimetria. Kutatásaim egyik célja volt, hogy egy funkcionális tenzid, az (1*R*,2*S*)-(-)-*N*-dodecil-*N*-metilefedrinium bromid (DMEB) királis kationos tenzid micellaképződését vizsgáljam konduktometriás titrálással és titrációs mikrokolorimetriával. Feladatomból volt, hogy a tenziddel hidrofil montmorillonitot organofilizáljak, majd szerves közegű szuszpenziókat készítek annak eldöntésére, hogy a DMEB alkalmas-e a montmorillonit kellő mértékű hidrofóbizálására és elősegíti-e az organokomplex duzzadását alkalmasan megválasztott szerves közegben. Az immobilizált efedrin származék ugyanis olyan heterogenizált homogén katalizátornak tekinthető, amely potenciális lehetőséget ad enantioszelektív katalitikus reakciók kivitelezésére.

Feladataim közé tartozott további két, a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt-től kapott, új típusú gemini tenzid, az α,α' -[2,4,7,9-tetrametil-5-decil-4,7-diil]bisz[ω -hidroxil-poli(oxietilén)] (Surfynol 465, S465) nemionos és a bisz(4-(2-dodecil)benzol-szulfonát)-Jeffamin só (DBSJ) anionos gemini tenzid micellaképződésének vizsgálata is, előszűrőként

annak eldöntésére, hogy ezek a vegyületek alkalmazhatók-e ún. fokozott hatékonyságú, harmadlagos kőolajkiszorítási eljárásokban (Enhanced Oil Recovery, EOR).

Az EOR szempontjából fontos paraméter a tenzidadszorpció mértéke a tárolókőzetben. Célul tűztem ki, hogy dinamikus módszerrel meghatározzam e két tenzid adszorpció izotermáját Algyői homokkő felületén, valamint az EOR folyamatok során adszorpció veszteségnek tekinthető adszorbeált anyagmennyiségeket. Ehhez ki kellett dolgoznom a valós folyamatot szimuláló, dinamikus adszorpció mérés technikáját; összeállítanom egy automatizált frontális oszlopkromatográfiás mérőrendszert; kidolgoznom a mérési eredmények kiértékelésének módját.

A vizsgálandó tenzidek molekulatömeg eloszlásának meghatározására alkalmas módszer a tömegspektrometria. Feladatomban volt egy tömegspektrometriás detektorral kombinált folyadékkromatográfiás rendszer (HPLC-MS) beüzemelése, tenzidek vizsgálatára történő optimalizálása. Célom volt a polidiszperz tenzidek molekulatömeg eloszlásának meghatározása után, az EOR folyamatok szempontjából alkalmas minták adszorpciójának és deszorpciójának komponens-szelektív vizsgálata. A mérések kivitelezéséhez alkalmassá kellett tennem a HPLC-MS mérőrendszert. Kutatómunkám további célja volt a fenti, újszerű mérőrendszer alkalmazásával elért eredmények kiértékelési módszerének kidolgozása is.

Munkám tehát nem csak alap kutatás jellegű, mert a megtervezett méréseket a gyakorlati alkalmazhatóság motiválta.

Kísérleti anyagok és módszerek

Kísérleti anyagok

Doktori munkám során vizsgáltam az (1*R*,2*S*)-(-)-*N*-dodecil-*N*-metil-efedrinium bromid (DMEB) királis tenzidet, a α,α' -[2,4,7,9-tetrametil-5-decil-4,7-diil]bisz[ω -hidroxil-poli(oxietilén)] (Surfynol 465 vagy S465) nemionos gemini tenzidet, valamint a MOL Nyrt. megbízásából a Pannon Egyetem laboratóriumaiban szintetizált bisz(4-(2-dodecil)benzolszulfonát)-Jeffamin Só (DBSJ) anionos gemini tenzidet.

A DMEB segítségével organofilizált hidrofil nátrium montmorillonit felhasználásával szerves közegű szuszpenziókat készítettem. Duzzasztóközegként *n*-hexánt, etanolt, tetrahidrofuránt és toluolt alkalmaztam.

A Surfynol 465 micellaképződésének befolyásolásához adalékként etanolt, *n*-propanolt, *n*-butanolt, *n*-pentanolt, *n*-hexanolt illetve karbamidot használtam.

A Jeffamin D230 só, NP-10 (10 etilénoxid csoportot tartalmazó nonilfenil-poliglikol-éter), vagy kókuszDEA (kókuszsav-dietanol-amid) adalékokat, emellett fő komponensként DBSJ gemini tenzidet tartalmazó tenzidkeveréket a MOL Nyrt. megbízásából a Pannon Egyetem laboratóriumaiban szintetizálták. A DBSJ adszorpciós veszteségét PEG 20,000 (20,000 átlagos molekulatömegű polietilén-glikol) illetve PVA (20,000 átlagos molekulatömegű polivinil-alkohol) felhasználásával próbáltam csökkenteni.

Folyadékkromatográfiás és tömegspektrometriás adszorpciós vizsgálatokhoz az Algyői olajmező porított kőzetének 100-250 µm szemcseméretű frakcióját használtam. Az oszloptöltet holtterfogatának meghatározását deutérium-oxiddal végeztem.

Vizsgálati módszerek

A tenzidek kritikus micellaképződési koncentrációját és a micellaképződést kísérő entalpiaváltozást egy VP-ITC (Microcal, USA) titrációs mikrokcaloriméterrel vizsgáltam.

Az ionos tenzidek cmc értékeinek és disszociációs állandójának konduktometriás meghatározására egy Radelkis OK-0907P platina harangelektrodot és egy TitroLine 96 típusú automata burettát használtam.

A DBSJ gemini tenzid és több tenzidkeverék dinamikus adszorpcióját és deszorpcióját egy általam összeállított, UV és törésmutatómérő detektorokat tartalmazó frontális adszorpciós oszlopkromatográfiás mérőrendszerrel (nagynyomású folyadékkromatográf, HPLC) tanulmányoztam.

A tenzidek molekulatömeg eloszlását ESI-MS (electrospray ionizációs tömegspektrometria) módszerrel határoztam meg.

A DBSJ áramlási frontjait egyszerre négy csatornán, a komponensekre nézve szelektív, a kitűzött céloknak megfelelően általam átalakított LC-MS (tömegspektrometriás detektorral kombinált folyadékkromatográf) mérőrendszerrel specifikusan detektáltam pozitív és negatív ionizáció mellett.

Az adszorbens Algyői homokkő fajlagos felületét BET módszerrel határoztam meg standard körülmények között (nitrogén gőz adszorpciója 77 K hőmérsékleten), Micromeritics Gemini 2375 automata szorptométerrel.

A DMEB oldatában szuszpendált EMX-826 montmorillonit (DME-M) illetve az etanol, n-hexán, THF és toluol oldószerekben duzzasztott szuszpenziók bázislap távolságát Philips röntgendiffraktométerrel vizsgáltam.

Az értekezés tézisei

T1. Konduktometriás és mikrokolorimetriás titrálással meghatároztam az (1*R*,2*S*)-(-)-*N*-dodecil-*N*-metil-efedrinium bromid (DMEB) oldhatóságának és kritikus micellaképződési koncentrációjának (cmc) hőmérsékletfüggését. A két függvény metszéspontja alapján a tenzid Krafft-hőmérséklete 280 K.

A konduktometriás módszerrel 288–328 K között meghatározott látszólagos disszociációs állandók (α_{app}) hőmérsékletfüggésének tanulmányozása során arra a következtetésre jutottam, hogy a micellákat alkotó tenzidmolekulák mindegyike teljes mértékben disszociál tenzid kationra és bromid ellenionra. A micella töltését a micella diffúz elektromos kettősrétegének szerkezete határozza meg. A közvetlenül, titrációs mikrokolorimetriával 288–348 K tartományban meghatározott entalpiák ($\Delta_{\text{mic}}H_{\text{cal}}$) és a cmc hőmérsékletfüggéséből számolt van't Hoff entalpiák ($\Delta_{\text{mic}}H_{\text{vH}}$) jó egyezést mutatnak, ha α_{app} hőmérsékletfüggését nem veszem figyelembe. Eredményeim alátámasztják Gilányi elméletét [T. Gilányi, J. Colloid Interface Sci., 78 (1988) 641].

A hőmérséklet emelkedésével a DMEB micellaképződése exoterm folyamatból endotermbe vált át 292 K-en, ahol a folyamat atermikus és tisztán entrópia kontrollált. E hőmérséklet alatt a kedvezőtlen entalpiatagot (pozitív) a kedvező entrópiatag (pozitív) túlkompenzálja. A hidrofób effektus hőmérsékletfüggésére visszavezethető entalpia-entrópia kompenzációnak köszönhetően a szabadentalpia tag (negatív) széles hőmérséklettartományban is csak kis mértékben változik.

A DMEB micellaképződési entalpiáinak hőmérsékletfüggését (moláris hőkapacitás) összehasonlítva a megfelelő anionos és kationos tenzidek prototípusaival (nátrium dodecil szulfát, NaDS, ill. dodecil trimetilammónium bromid, DTAB) megállapítható, hogy az ionos fejcsoport szerkezete ill. összetétele sokkal kisebb mértékben befolyásolja a micellaképződés energetikáját, mint a tenzid alkiláncának hosszúsága.

T2. Az efedrin bázisú királis kationos tenzid (DMEB) ioncsere adszorpciójával organofilizáltam Na-montmorillonitot (Na-M), melynek eredményeképpen előállítottam egy heterogenizált homogén katalizátort (DME-M), amely aktív és enantioszelektív katalizátornak bizonyult aldehidek dietilcinkkel történő alkilálásában [Á. Mastalir, Z. Király, Catal. Commun. 9 (2008) 1404].

Röntgendiffrakciós (XRD) vizsgálatokkal kimutattam, hogy a réteges szerkezetű katalizátor organikus közegben (toluol, etanol, tetrahidrofurán, n-hexán) duzzasztható. A szerves közeg minőségének és összetételének variálásával szabályozni lehet az interlamelláris tér nagyságát.

T3. ESI-MS módszerrel, Na^+ és K^+ kationizációval meghatároztam az α, α' -[2,4,7,9-tetrametil-5-decil-4,7-diil]bisz[ω -hidroxil-poli(oxietilén)] (Surfynol-465, S465) nemionos gemini tenzid molekulatömeg eloszlását. A szám szerinti molekulatömeg átlag (M_N) 698 Da illetve 702 Da értéknek adódott, a tenzid polidiszperzitás indexe $\text{PD}=1.04$. Megállapítottam továbbá, hogy a S465 átlagosan $11.4 = (702 - 202) / 44$ etilénoxid egységet tartalmaz.

T4. Titrációs mikrokalorimetriás méréseim szerint a S465 cmc értéke desztillált vízben a hőmérséklet emelésével a 288-348 K tartományban csökken. A víz szerkezetét építő (structure-maker) alkoholok közül a n-pentanol és a n-hexanol beépülnek a tenzidmicellák szerkezetébe és csökkentik a cmc-t. Azonos koncentráció esetén a lánchossz növekedésével, illetve azonos lánchossz esetén az alkohol koncentrációjának növekedésével csökken a cmc. A víz szerkezetét törő (structure-breaker) karbamid már 0.1 M koncentrációban is növeli a cmc-t, ami a karbamid koncentrációjának növekedésével (0.1 M-5 M) tovább növekszik.

A S465 micellaképződése desztillált vízben és karbamid jelenlétében a 298-348 K tartományban, 40 mM n-pentanol és 20 mM n-hexanol jelenlétében a 298-328 K tartományban endoterm. A folyamat entrópiakontrollált és $\Delta_{\text{mic}}H_{\text{cal}}$ kismértékben csökken a hőmérséklet emelkedésével. Az entalpia-entrópia kompenzáció következtében a szabadentalpia hőmérsékletfüggésében csak kismértékű csökkenés tapasztalható.

A titrációs mikrokalorimetriával meghatározott entalpiák és a cmc hőmérsékletfüggéséből számolt van't Hoff entalpiaértékek desztillált víz és karbamid esetén nagyon jó egyezésben vannak a kalorimetriásan mért értékekkel, mely azt az elméletet támasztja alá, hogy a karbamid nem épül be a micellákba. Megtöri a tenzidmolekulákat körülvevő víz hidrogénhidas szerkezetét, ezzel az egyedi tenzidmolekulák helyzetét teszi energetikailag kedvezőbbé, így nagyobb koncentrációban fognak micellákat képezni. n-pentanol és n-hexanol esetében viszont a kalorimetriás és van't Hoff entalpiaértékek közötti eltérés szignifikáns. Az eltérés oka, hogy az alkoholmolekulák beépülnek a micellákba, elősegítve az egyedi tenzidmolekulák micellákba rendeződését is. Az adalékanyagok beépülésének mértéke egyre növeli a mért és a számított entalpiaértékek közötti eltérést.

T5. ESI-MS módszerrel meghatároztam a MOL Nyrt. megbízásából a Pannon Egyetem laboratóriumaiban szintetizált bisz(4-(2-dodecil)benzol-szulfonát)-Jeffamin só (DBSJ) anionos gemini tenzid molekulatömeg eloszlását és polidiszperzitását. Kimutattam, hogy a 883 Da szám szerinti átlagos molekulatömegű tenzid 10-13 szénatomszámú alkilcsoportokból áll, súlyozott átlaguk 12.0. A tenzidmonomereket összekötő poli-propilénoxid (PPO) egységek száma 1-5, melyek súlyozott átlaga 2.7.

T6. A konduktometriával és titrációs mikrokolorimetriával DBSJ-re meghatározott cmc értékek igen jó egyezést mutatnak. A cmc a 288-348 K tartományban a hőmérséklet emelkedésével a 0.060-0.118 mM intervallumban változik. A tenzid asszociációs hajlama a hőmérséklet emelkedésével csökken. Ez a tendencia ionos tenzidekre jellemző.

A DBSJ micellaképződése 288.5 K-en atermikus, a folyamat ekkor tisztán entrópia kontrollált. E karakterisztikus hőmérséklet alatt $\Delta_{\text{mic}}H > 0$, a folyamat endoterm, fölötte pedig $\Delta_{\text{mic}}H < 0$, a folyamat exoterm és az aggregáció az entrópia és az entalpia tag által is kedvezményezett. A hidrofób effektus hőmérsékletfüggése által okozott entalpia-entrópia kompenzációnak köszönhetően a szabadentalpia tag (negatív) széles hőmérséklettartományban is csak kis mértékben változik.

A közvetlenül, titrációs mikrokolorimetriával meghatározott entalpiák ($\Delta_{\text{mic}}H_{\text{cal}}$) és a cmc hőmérsékletfüggéséből számolt van't Hoff entalpiák ($\Delta_{\text{mic}}H_{\text{vH}}$) jó egyezést mutatnak egymással.

T7. Összeállítottam egy UV és törésmutatómérő detektorokat tartalmazó frontális adszorpciós oszlopkromatográfiás mérőrendszert (nagynyomású folyadékkromatográf, HPLC). A mérőrendszerre kidolgoztam egy módszert, mellyel folyamatos üzemmódban, áramló rendszerben tanulmányozhattam tenzidoldatok szilárd/folyadék határfelületi adszorpcióját, retencióját, ill. dinamikus deszorpcióját, vízzel történő elúcióját a szeged környéki EOR (enhanced oil recovery, harmadlagos kőolajkiszorítási eljárás) szempontjából fontos adszorbensen: Algyői homokkő oszloptölteten. A kidolgozott módszerrel az EOR kiszorítási eljárást tudtam modellezni laboratóriumi körülmények között.

A DBSJ adszorpciós izotermájának platója 3.43 mg/g, mely összemérhető a megfelelő tenzidhomológok (nátrium decil benzol szulfonát, NaDBS, illetve nátrium dodecil benzol szulfonát, NaDDBS) Bentheim homokkővön [N.M. van Os, G. Haandrikman, Langmuir 3

(1987) 1051], illetve Fontainebleau-i homokkővön [J. Rouquerol, S. Partyka, J. Chem. Tech. Biotechnol. 31 (1981) 584.] mért adszorpciós kapacitásával. Nagyobb molekulamérete miatt azonban a DBSJ adszorpciós kapacitása kisebb.

Jeffamin D230 só, NP-10 (nonilfenol-poliglikol-éter, mely 10 etilénoxid (EO) csoportot tartalmaz), valamint kókuszDEA (kókuszsav-dietanolamid) adalék; PEG 20,000 (20,000 molekulatömegű polietilén-glikol) és PVA 20,000 (20,000 molekulatömegű polivinil-alkohol) polimer áldozati ágensek jelenlétében a DBSJ adszorpciója algyői homokkővön csökken. A plató értékei rendre 1.83, 1.87 valamint 2.36; 1.73 és 1.79 mg/g.

T8. Összeállítottam egy szakaszos, de nagy frekvenciájú mintavétellel működő, tömegspektrométert tartalmazó adszorpciós oszlopkromatográfiás mérőrendszert (LC-MS), mellyel az áramlási frontokat egyszerre négy csatornán, polidiszperz minták esetén a komponensekre nézve specifikusan tudom detektálni, pozitív és negatív ionizáció mellett is.

Megállapítottam, hogy a DBSJ-t alkotó decil és undecil homológok adszorpciójaának mértéke viszonylag csekély és közel reverzibilis. Az adszorpciós affinitás a C13>C12>C11>C10 sorrendben csökken: a DBSJ polidiszperz cocogem tenzid komponenseinek adszorpciója annál nagyobb, minél hosszabb a tenzid felületaktív alkil-benzolszulfonát csoportjának szénlánc. A C10 és C11 benzolszulfonát homológok deszorpciója normál viselkedést mutat, a C12 és C13 láncok deszorpciója viszont késleltetett: az elúció során e komponensek koncentrációja a C10 és C11 komponensek leszorítása során az oszloptölteten megnő, e komponensek először tovább dúsulnak a felületen, ezt követően azonban vízzel eluálhatók. Az áttörési frontok $-(PO)_n-$ polipropilén oxid spacer (hídcsoport) szerinti vizsgálata során megállapítottam, hogy a polidiszperz tenzid komponenseinek adszorpciója, ill. az adszorpció mértéke nem, vagy csak kis mértékben függ a spacer csoport hosszúságától.

T9. Az EOR folyamatokban való felhasználás szempontjából kvantitatív szám adatot adtam arra vonatkozólag, mennyi a DBSJ adszorpciós vesztesége az algyői homokkő felületén. Mivel azonban az adszorpció reverzibilis, ez a veszteség vízzel történő elúció esetén ugyancsak olajkihozatalra fordítható, ami többletolaj kihozatalt eredményez. Kimutattam, hogy a DBSJ gyakorlatban való felhasználása esetén az algyői homokkő felületén legalább $V_p=2.5$ pórustérfogatnyi, 5 g/L tenzidoldat szükséges a monomolekulás borítottság eléréséhez.

Tudományos közlemények

Az értekezés témájában megjelent tudományos dolgozatok

1. **Annamária B. Páhi**, Dénes Varga, Zoltán Király, Ágnes Mastalir
Thermodynamics of micelle formation of the ephedrine-based chiral cationic surfactant DMEB in water, and the intercalation of DMEB in montmorillonite
Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects, 319(2008) 77-83
IF₂₀₀₈: 1.926

2. **Annamária B. Páhi**, Zoltán Király, Ágnes Mastalir, József Dudás, Sándor Puskás, Árpád Vágó
Thermodynamics of Micelle Formation of the Counterion Coupled Gemini Surfactant Bis(4-(2-dodecyl)benzenesulfonate)-Jeffamine Salt and Its Dynamic Adsorption on Sandstone
Journal of Physical Chemistry B, 112 (2008) 15320–15326
IF₂₀₀₈: 4.189

3. **Annamária B. Páhi**, Zoltán Király, Sándor Puskás
Mass spectrometric characterization of the non-ionic gemini surfactant Surfynol 465 and a microcalorimetric study of its micelle formation in water
Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects, 345(2009) 13-17
IF₂₀₀₈: 1.926

Az értekezés témájához nem kapcsolódó tudományos dolgozatok

4. Attila Keresztes, Mária Szűcs, Attila Borics, Katalin Kövér, Enikő Forró, Ferenc Fülöp, Csaba Tömböly, Antal Péter, **Annamária Páhi**, Gabriella Fábián, Mariann Murányi, Géza Tóth
New Endomorphin Analogues Containing Alicyclic beta-Amino Acids: Influence on Bioactive Conformation and Pharmacological Profile
Journal of Medicinal Chemistry, 51 (2008) 4270-4279
IF₂₀₀₈: 4.898

Összesített hatástényező: 12.939

Nemzetközi konferenciák kiadványaiban megjelent közlemények

1. **A. B. Páhi**, Z. Király:
A Thermometric Titration Study on the Effect of Temperature and Various Cosolutes on the Micellization of a Novel Gemini Surfactant.
Russian International Conference on Chemical Thermodynamics, 2005. június 27-július 2.
Moszkva, Oroszország, abstract Vol. II., PV-75.

2. **A. B. Páhi**, D. Varga, Z. Király
Thermodynamics of Micellization of the Ephedrine-Based Chiral Cationic Surfactant DMEB
12th IACIS International Conference on Surface and Colloid Science, 2006. október 15-20.
Peking, Kína, abstract p. 88.

3. **A. B. Páhi**, Z. Király
Microcalorimetric Study of the Micelle Formation of a Nonionic Gemini Surfactant
12th IACIS International Conference on Surface and Colloid Science, 2006. október 15-20.
Peking, Kína, abstract p. 88.
4. **A. B. Páhi**, Z. Király
Thermodynamics of the Micelle Formation of a Nonionic Gemini Surfactant Surfynol-465
The VIIIth International Symposium „Young people and multidisciplinary research”, 2006.
május 11-12., Temesvár, Románia, abstract p. 57.
5. **A. B. Páhi**, D. Varga, Z. Király
Thermometric and Conductometric Titration Studies on the Micelle Formation of (-)-N-Dodecyl-N-Methylephedrinium Bromide
The VIIIth International Symposium „Young people and multidisciplinary research”, 2006.
május 11-12., Temesvár, Románia, abstract p. 56.
6. **A. B. Páhi**, Z. Király
Microcalorimetric Study of the Micellization of a Novel Gemini Surfactant in Aqueous Solution in the Presence of Structure-maker and Structure-breaker Additives
3rd Zsigmondy Colloquium, 2006, április 6-7., Berlin, Németország, abstract p. 84.
7. **A. B. Páhi**, D. Varga, Z. Király, Á. Mastalir, I. Dékány
Characterization of a Cationic Chiral Surfactant by Conductometric Titration, Surface Tension Measurements, Titration Microcalorimetry and X-ray Diffraction Measurements
3rd Zsigmondy Colloquium, 2006, április 6-7., Berlin, Németország, abstract p. 83.
8. D. Varga, **A. B. Páhi**, Z. Király, Á. Császár, Á. Mastalir
Thermodynamics the Micelle Formation of the Chiral Surfactant Dodecylmethylephedrinium Bromide
20th Conference of the European Colloid and Interface Society and 18th European Chemistry at Interfaces Conference 2006. szeptember 17-22., Budapest, Magyarország, abstract p 262.
9. **A. B. Páhi**, Z. Király
Titration Microcalorimetric Study on the Effect of Micelle Builder and Micelle Breaker Agents on the Aggregation of a Nonionic Gemini Surfactant
20th Conference of the European Colloid and Interface Society and 18th European Chemistry at Interfaces Conference, 2006. szeptember 17-22., Budapest, Magyarország, abstract p 261.
10. **A. B. Páhi**, T. Aradi, Z. Király, J. Dudás, S. Puskás, Á. Vágó
Micelle Formation of a Cocogem Surfactant Studied by Electromotive Force Measurements, Conductometry and Titration Microcalorimetry.
9th Conference on Colloid Chemistry; Colloids for Nano- and Biotechnology, 2007. október 3-5., Siófok, Magyarország, abstract p.118.
11. **A. B. Páhi**, T. Aradi, Z. Király, I. Dékány, J. Dudás, S. Puskás, Á. Vágó
Thermodynamics of Micelle Formation of a Novel Cocogem Surfactant, and the Dynamic Adsorption Behaviour of the Cocogem on Sandstone.
21st Conference of the European Colloid and Interface Society (ECIS 2007), 2007. szeptember 10-14. Genf, Svájc, abstract p.522.

12. **A. B. Páhi**, Z. Király, I. Dékány
Thermodynamics of Micelle Formation of a Gemini Surfactant in the Absence and in the Presence of Micelle Builder and Micelle Breaker Additives.
15th International Conference on Biological Calorimetry – Pannonia ISBC, 2008. május 24-30., Pécs, Magyarország, abstract p 107.
13. **A. B. Páhi**, Z. Király, Á. Mastalir, I. Dékány:
Thermodynamics of Micelle Formation of the Chiral Cationic Surfactant DMEB in Water, and the Intercalation of DMEB in Montmorillonite in Relation to Chiral Catalysis.
17th International Symposium on Surfactants Solution (SIS2008), 2008. augusztus 22-27., Berlin, Németország, abstract p.124.
14. S. Puskás, **A. B. Páhi**, Z. Király:
Thermodynamics of Micelle Formation of a Gemini Surfactant in the Absence and in the Presence of Micelle Builder and Micelle Breaker Additives.
17th International Symposium on Surfactants Solution (SIS2008), 2008. augusztus 22-27., Berlin, Németország, (előadás) abstract p. 44.
15. **A. B. Páhi**, Z. Király, J. Dudás, S. Puskás:
Thermodynamics of Micellization of a Novel Cocogem Surfactant and the Dynamic Adsorption of the Cocogem on Sandstone.
22nd Conference of the European Colloid and Interface Society (22nd ECIS), 2008. augusztus 31-szeptember 5., Krakó, Lengyelország, abstract p.362.
16. **Páhi B. A.**, Puskás S., Vágó Á., Dudás J., Király Z.:
Thermodynamics of micelle formation of a novel cocogem surfactant, and the dynamic adsorption of the cocogem on sandstone
27th International Petroleum & Gas Conference and Exhibition, 2008. szeptember 16-19., Siófok, Magyarország, Conference Proceedings on CD-ROM, p. 1-18.
17. **A. B. Páhi**, Z. Király, J. Dudás, S. Puskás
Thermodynamics of Micelle Formation of a Novel Cocogem Surfactant and the Dynamics Adsorption of the Cocogem on Sandstone
13th IACIS International Conference on Surface and Colloid Science and the 83rd ACS Colloid & Surface Science Symposium, 2009. június 14-19., New York, USA, abstract p. 149-150.